

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ

УКООПСПЛКА

**ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ВІННИЦЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ І
ПРАВА**

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
науково-практичної конференції**

“Ринок: проблеми освіти, науки, практики”

12 – 13 січня 2005

Випуск п'ятий

м. Вінниця 2005

УДК 33(477)(043):378,633
ББК 659(4УКР)-74.584(4УКР)Р51

Збірник наукових праць конференції: "Ринок: проблеми освіти, науки, практики". Випуск 5. Вінниця, 2005. - _____ с.

Видається за рішенням Вченої ради Вінницького державного аграрного університету (протокол № 3 від 14.12.2004 р.)

Редакційна колегія:

О.Д.Гудзинський, доктор економічних наук, професор, НАУ;
В.А.Кадієвський, доктор економічних наук, професор, НАУ;
В.К.Савчук, доктор економічних наук, професор, НАУ;
А.Г.Мазур, доктор економічних наук, доцент, ВДАУ;
В.В.Власенко, доктор біологічних наук, професор, ВДАУ;
М.Ф.Запорожець, доктор біологічних наук, професор, ВДАУ;
О.М.Лозовський, кандидат економічних наук, доцент, ВТЕІ КНТЕУ;
О.Г.Заболотний, кандидат економічних наук, ВДАУ;
Г.А.Рудомін, кандидат економічних наук, ВТЕІ КНТЕУ;
А.Г.Драбовський, кандидат економічних наук, директор ВККЕП;
Г.Д.Чухрій, старший викладач, ВККЕП;
Г.О.Кравчук, старший викладач, ВККЕП.

Збірник матеріалів ІУ науково-практичної конференції містить доповіді вчених, викладачів, аспірантів та науковців Вінницького державного аграрного університету, Вінницького торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету, Вінницького технічного університету, Вінницького кооперативного коледжу економіки і права.

У збірнику опубліковані праці викладачів вищих навчальних закладів І-ІУ рівнів акредитації, які висвітлюють теоретичні і прикладні аспекти сучасного розвитку економіки, підприємництва, бізнесу, інформаційні технології та інноваційні методи навчання.

Адреса редакції:

Свідоцтво про державну реєстрацію засобів масової інформації

Вінницький кооперативний коледж економіки і права, 2005.

праць / Редкол. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова. – Вип. 4. – 2001. – 230 с.

5. Гуревич Р.С., Кадемія М.Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі: посібник для пед. працівників і студентів педагогічних вищих навчальних закладів. – Вінниця: ДОВ “Вінниця”, 2002. – 116 с.

УДК 378.1

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У ПОЗААУДИТОРНИХ ЗАХОДАХ

О.В. Абрамчук,

Вінницький національний технічний університет

В умовах соціальної кризи з кожним роком загострюється проблема необхідності організації дозвілля молоді, виховання її у патріотичному, громадянському дусі. Стійкість і ступінь зрілості моральної свідомості студентської молоді досягається лише тоді, коли знання з питань патріотизму набувають форми особистих поглядів та переконань і виступають як мотиви і установки поведінки.

Державна національна програма „Освіта” (Україна ХХІ ст.), Концепція безперервної системи національного виховання, національна доктрина розвитку освіти вважають національно-патріотичне виховання дієвим засобом відродження нації через формування у молоді національної самосвідомості, національної гордості за свою Батьківщину, відчуття своєї причетності до розбудови національної державності.

Третій Всесвітній форум українців (2001 р.) ухвалив резолюцію секції «Перспективи освітньо-виховної роботи в Україні», де визначені напрямки національної освіти й виховання, одним з яких є формування патріотичного покоління громадян та осучаснення українського патріотичного потенціалу.

Практичне значення мають науково-методичні, науково-практичні конференції з питань та проблем організації виховного процесу у вищих навчальних закладах, на яких обговорюються актуальні проблеми виховної роботи з молоддю в аудиторній та позааудиторній час. Учасники цих конференцій не лише обмінюються досвідом, а й узагальнюють проблеми та шукають найбільш ефективні шляхи виховання майбутньої еліти. Тематика виступів („Виховання громадянсько-патріотичної свідомості студентів”, „Національно-патріотичне виховання студентської молоді”, „Формування національно-патріотичного світогляду” та ін.) свідчить про актуальність проблеми патріотичного виховання студентської молоді.

Вивчення чинних державних документів, матеріалів наукових досліджень, наукових конференцій дозволило сформулювати основні завдання патріотичного виховання студентської молоді: формування національно свідомого патріота-громадянина України; виховання фізично й морально здорової людини; засвоєння моральних цінностей, ідеалів, культурних традицій, етичних норм; формування естетичних смаків; створення атмосфери емоційної захищеності, любові; збереження родинних традицій, сімейних реліквій, вивчення родоvodu, звичаїв, обрядів свого народу і народів, що населяють Україну; вивчення мови шанування культури, національної літератури, мистецтва, преси, радіо і телебачення.

Виховні заходи патріотичного змісту можна класифікувати за різними параметрами й ознаками:

- за метою — поглиблення знань студентів з історії та культури народу, його традицій, розвиток творчих здібностей, умінь збирати й виготовляти зразки народної творчості, що простежити рівень сформованості патріотичних почуттів;
- за формою — навчальні, ігрові, індивідуальні, групові клубні та ін.;
- за методами — пояснювально-ілюстративні (бесіди, розповіді, повідомлення, диспути, зустрічі, тематичні вечори,

74

Бесіда – найбільш уживаний метод. Бесіди мають місце на виховних годинах, зустрічах з кураторами або вступні бесіди перед іншими виховними заходами. Результативність їх залежить від уміння педагога подати інформацію, передати почуття, зацікавити, переконати, закликати до роздумів. Теми для такої бесіди підказує саме життя: про національних героїв та дисидентів, які боролися за національну ідею, життя яких є зразком служіння Україні.

Збагачення студентів патріотичними почуттями здійснюється під час засвоєння ними історичного матеріалу про героїчне минуле нашого народу, його прагнення до зміцнення могутності рідної країни, про його мужність у боротьбі з іноземними загарбниками. Для надання виховній роботі емоційного характеру використовуються яскравий фактичний матеріал, позитивні приклади патріотизму відомих історичних діячів, письменників, героїв національно-визвольних війн. Зустрічі з такими героями (ученими, письменниками, поетами, художниками, громадськими діячами) мають ще більший вплив на патріотичні почуття студентів. Особливо, коли видатні люди – люди з рідного міста чи села, викладачі, співробітники університету. У ході зустрічі відбувається оцінювання історичних явищ на основі принципів історичної достовірності, науковості, гуманізму, добротності, а також з позицій безпеки та забезпечення взаємозв'язку між поколіннями. У студентів цьому напрямку варто акцентувати увагу на питанні про внесок нашої країни у світовий розвиток науки, культури, різних галузей виробництва.

Важливу роль у формуванні патріотичних поглядів і почуттів студентів відіграють дискусії. У формуванні патріотичних поглядів і переконань студентів суттєвим є створення ситуацій, яких виникла б потреба у відстоюванні студентами своєї думки у процесі чого починає складатися і зміцнюється власна позиція з'являється здатність до утвердження власних адекватних переконань.

76

конференції та ін.), дослідно-пошукові (екскурсії, вивчення історичних джерел тощо);

- за місцем проведення — аудиторія, актовна зала, клуб, на природі.

Разом з тим виховні заходи можна поділити :

- на суспільнокорисні: охорона пам'ятників історії і культури, екологічні гуртки, рухи (міські, районні, обласні); археологічні пошуки, опанування традиційних ремесел, створення майстерень та ін.;
- пізнавально-розвиваючі: вікторини, диспути, наукові, літературні гуртки, студії мистецтв, клуби народної творчості, конкурси, музейно-етнографічна робота та ін.;
- художньо-естетичні: розважальні вечори, години поезії, конкурси пісні, танцю, свято рідної мови, студентські фестивали народної творчості, ярмарки народних промислів й ремесел;
- військово-спортивні: спартакіади, змагання з народних видів спорту, національні ігри.

Важливим у патріотичному вихованні є залучення студентів до масових заходів патріотичного змісту: державних та релігійних свят, знаменних подій у житті університету, факультету тощо. Такі заходи різноманітні, всеохоплюючі. Тому перша вимога до них – застосування знань, отриманих на заняттях, поглиблення та розширення їх з метою формування стійких переконань й відповідних стереотипів поведінки й дій. Друга вимога – заходи патріотичного змісту повинні мати певну систему, враховувати принципи послідовності, наступності, вікові та індивідуальні особливості молодих людей, їх інтереси та бажання. Третя вимога – виховні заходи повинні бути доступними, цікавими, емоційно насиченими, щоб у процесі їх проведення стимулювалася ініціатива, самостійність, творчість студентів, щоб кожен відчув задоволення від участі в таких заходах.

За час навчання у вищому навчальному закладі студентській молоді потрібно створити всі умови для розвитку патріотичної спрямованості.

75

Під час таких дискусій формується культура мислення й культура мовлення, логіка студентів, виявляються їх інтелектуальні здібності, відбуваються зміни поглядів і підходів до суспільних явищ, переоцінка цінностей, а разом з тим вони замислюються над своєю життєвою, громадянською позицією.

Емоційний вплив на патріотичні почуття студентів мають екскурсії: по пам'ятних місцях України, а також музеях, краєзнавчих, історичних, етнографічних. Важливою перед екскурсією є установча бесіда, щоб молоді люди були не просто спостерігачами, а й аналізували досягнення матеріальної та духовної культури народу, прагнули формувати історичну пам'ять й продовжити створення сучасної української культури.

Ефективні виховні заходи, коли студенти виявляють свою ініціативу, творчість. Такою є історико-етнографічна пошукова діяльність: вивчення історії свого міста, вулиці, села, району, області, краю; топоніміки місцевості; дослідження історичних пам'яток, збирання предметів давнини, записи розповідей очевидців історичних подій, легенд, народних традицій, звичаїв, пісень; догляд пам'ятників, меморіалів, могил; робота в архівах, написання рефератів, підготовка наукових доповідей, виступів на лекціях, радіо, статей у газеті.

Участь в еколого-краєзнавчій діяльності (походи, екологічні табори): учасники виявляють випадки негативного ставлення до природи; очищення і благоустрою джерел, потічків, маленьких річок, проведення заходів, спрямованих на припинення їх фізичного і хімічного забруднення; знищення зелених насаджень, вирубка дерев, пожехопоборних смуг, парків, алеї; очищення лісів та ін. Головними у цій роботі є заходи з озеленення приуніверситетських територій, створення куточків природи біля гуртожитків, що сприяє формуванню шанобливого ставлення до зелених насаджень і до рідної природи в цілому.

Для стимулювання творчих здібностей студентів проводяться різні змагання: конкурси, олімпіади, фестивалі — університетські, міські, всеукраїнські, міжнародні.

77

Такі заходи не лише виявляють таланти, але й сприяють формуванню патріотичних почуттів: молоді люди беруть участь у всеукраїнських, міжнародних олімпіадах, здобувають та значних успіхів, піднімають авторитет університету, країни.

На таких прикладах виховується інтелектуальне покоління. Обдаровані молоді люди — еліта нації, її гордість і честь, світовий авторитет.

Найбільш поширена робота у клубах та гуртках за інтересами, де реалізується творчий потенціал молодої людини.

Важливою для набуття досвіду, для розвитку соціальної активності студентів, поглиблення їх патріотичних почуттів, відчуття громадянськості і відповідальності за власну долю є ділою однолітків була робота у правовому семінарі та участь в діловій грі "Якби я був мером". Напередодні виборів до Верховної Ради України є ділова гра "Демократичні вибори".

ВИСНОВКИ

Наведені методи виховання допомагають організувати внутрішню, тобто психологічну, діяльність студентів систематично впливати на формування їх свідомості, світоглядної духовності та виховання патріотичних рис.

У виховній діяльності слід дотримуватись наступних психолого-педагогічних умов: 1) засвоєння кожною особою понять патріотизму, любові до свого народу, до рідної Батьківщини; 2) формування патріотичних переконань у студентів; 3) використання реальної соціокультурної ситуації; 4) застосування новітніх технологій патріотичного виховання особистості; активізація шляхів підвищення ефективності національного патріотичного виховання студентів.

Система національно-патріотичного виховання студентів дозволяє формувати у майбутніх громадян патріотичне мислення, патріотичну свідомість, розвивати інтелект особистості до активної участі в навчально-пізнавальній діяльності, виробляти

активну громадянську позицію, реалізувати її в практичній діяльності.

У процесі такої роботи студенти глибше усвідомлюють свою причетність до минулого, теперішнього і майбутнього Батьківщини, що дозволяє утверджувати у них почуття відповідальності за майбутнє своєї держави, за власну долю.

Література:

1. Мартинюк І.В. Національне виховання: теорія і методологія. Метод. посібник. — К., 1995.
2. Фіцула М.М. Педагогіка. Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2002.

ПРО ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ РИЗИКІВ НА ТОРГІВЕЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

В.І. Швед,

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Ризик - це незмінний атрибут всього людського життя і функціонування підприємства на ринку не є виключенням. Торговельне підприємство постійно перебуває під впливом різноманітних ризикових подій та ситуацій. Від настання ризиків - подій ніхто не застрахований, але є доцільним спробувати передбачити його і по можливості запобігти.

Роботу із зниження рівня ризику на підприємстві необхідно починати з моніторингу ризиків, тобто розробляти і впроваджувати економічно доцільні для підприємства рекомендації і заходи, спрямовані на зменшення фінансових втрат, пов'язаних з ризиком.

Будь-яке торговельне підприємство, яке зацікавлене в зниженні можливих втрат, пов'язаних з економічним ризиком, повинне вирішити для себе кілька проблем:

7. Особливості запровадження маркетингу на підприємствах споживчої кооперації.

Кравчук Галина Олександрівна.
Вінницький кооперативний коледж економіки і права43

8. Сучасні банківські технології, їх переваги та проблеми запровадження.

Прицюк Людмила Анатоліївна.
Вінницький кооперативний коледж економіки і права.....50

9. Ефективне управління підприємствами в умовах кризи.

Любонько Алла Олександрівна.
Вінницький кооперативний коледж економіки і права.....55

10. Задоволення потреб споживачів – запорука успіху ринку.

Кирилюк Ніна Галактіонівна.
Вінницький кооперативний коледж економіки і права.....61

Друга секція Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання

1. Дистанційна освіта як різновид нових інформаційних технологій.

**Рудомін Георгій Антонович, Кардаш Наталя Вікторівна,
Бондар Марина Валеріївна.**
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ.....67

2. Патріотичне виховання студентів вищих навчальних закладів у позааудиторних заходах.

Абрамчук Оксана Володимирівна. Вінницький Національний технічний університет.....73

3. Про деякі аспекти формування системи моніторингу ризиків на торговельно-економічному підприємстві.

Швед Вадим Валерійович.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ.....79

4. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання.

Пастушенко Ганна Петрівна.
Вінницький кооперативний коледж економіки і права.....85

5. Використання форм і методів особистісно-зорієнтованого навчання на заняттях української мови.

Шурова Світлана Леонідівна.
Вінницький кооперативний коледж економіки і права.....94

6. Ефективність використання нових технологій у підготовці техніків-технологів для закладів громадського харчування.

Артемович Тетяна Миколаївна.
Вінницький кооперативний коледж економіки і права.....105

7. Ігрова форма навчання як засіб підвищення рівня професійної підготовки студентів під час вивчення економічного аналізу.

Полещук Ірина Федорівна.
Вінницький кооперативний коледж економіки і права.....110

8. Інноваційні технології навчання при вивченні товарознавчих дисциплін.

Вознюк Таїсія Костянтинівна.
Вінницький кооперативний коледж економіки і права.....117

9. Новий підхід модульно-рейтингового навчання у вивченні товарознавства продовольчих товарів.

Васильєва Ірина Миколаївна.
Вінницький кооперативний коледж економіки і права.....120

10. Модульно-рейтингова система як засіб підвищення рівня та контролю знань студентів з фахових дисциплін.

Наукове видання

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*Оригінал-макет виготовлено
ТОВ "Консоль"
Вінниця, 21034, вул. Чехова, 12а
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
ДК № 1539*

*Редактор:
А.Г.Драбовський;
Комп'ютерна верстка:
А.О.Любонько;
Коректор:
Г.Д.Чухрій*

*Здано до набору 14.06.2005 р.
Підписано до друку 24.06.2005 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Умов. друк. арк. 12. Зам. 676/06.*